

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 54/16
Luksemburgā, 2016. gada 31. maijā

Ģenerālvokātes secinājumi lietā C-157/15
Samira Achbita un *Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding*/G4S Secure Solutions NV

Ģenerālvokāte Juliana Kokote [Juliane Kokott] uzskata, ka uzņēmumā var aizliegt nēsāt galvas lakatu

Ja aizlieguma pamatā ir vispārēji uzņēmuma noteikumi, atbilstoši kuriem darba vietā ir aizliegtas redzamas politiskas, filozofiskas un reliģiskas atšķirības zīmes, darba devēja īstenotā leģitīmā reliģijas un uzskatu neitralitātes politika var būt attaisnota

Islāmticīgā *Samira Achbita* bija nodarbināta reģistratores darbā Beļģijas uzņēmumā G4S Secure Solutions, kurš sniedz apsardzes un drošības, kā arī reģistratūras pakalpojumus. Kad pēc triju gadu darba šajā uzņēmumā viņa uzstāja, ka turpmāk darbā vēlas ierasties ar islāma galvas lakatu, viņa tika atlaista, jo G4S ir aizliegta redzamu politisku, filozofisku un reliģisku atšķirības zīmju nēsāšana. Ar lespēju vienlīdzības un rasisma apkarošanas centra atbalstu viņa no G4S Beļģijas tiesās vēlējās panākt zaudējumu atlīdzināšanu, taču pirmajās divās instancēs viņas prasība tika noraidīta. Beļģijas Kasācijas tiesa, kas šo lietu izskata pašlaik, šajā ziņā lūdz Tiesu konkretizēt Savienības tiesībās paredzēto diskriminācijas reliģijas vai uzskatu dēļ aizliegumu ¹.

Ģenerālvokāte Juliana Kokote savos šodien sniegtajos secinājumos pauž uzskatu, ka gadījumā, kad islāmticīgai darba ņēmējai tiek aizliegts darba vietā nēsāt islāma galvas lakatu, **tieša diskriminācija** reliģijas dēļ **nav konstatējama**, ja šī aizlieguma pamatā ir vispārējs uzņēmuma noteikums par redzamu politisku, filozofisku un reliģisku atšķirības zīmju aizliegumu darba vietā un tas nav balstīts uz stereotipiem un aizspriedumiem pret vienu vai vairākām konkrētām reliģijām vai pret reliģiskiem uzskatiem vispārīgi. Šādā gadījumā nepastāv sliktāka izturēšanās **reliģijas dēļ**.

Lai arī aplūkojamais aizliegums var radīt **netiešu diskrimināciju** reliģijas dēļ ², **tomēr** ³ **tas ir attaisnojams**, lai īstenotu leģitīmu ⁴ darba devēja attiecīgajā uzņēmumā noteiktu reliģiskās un uzskatu neitralitātes politiku, ja šajā ziņā tiek ievērots samērīguma princips.

Tādā gadījumā kā šis **samērīguma pārbaude** ir delikāts jautājums, kura gadījumā Tiesai ir jāpiešķir valstu iestādēm – it īpaši valstu tiesām – zināma novērtējuma brīvība, ko tās var izmantot, stingri ievērojot Savienības tiesību prasības. Tādēļ galu galā **Beļģijas Kasācijas tiesas pienākums** ir šajā gadījumā atrast pareizo līdzsvaru starp pretrunīgajām interesēm, ņemot vērā visus atsevišķā gadījuma būtiskos apstākļus (it īpaši to, cik liela un uzkrītoša ir reliģiskās atšķirības zīme, *S. Achbita* pienākumu būtību un kontekstu, kurā tai ir jāpilda savi pienākumi), kā arī Beļģijas nacionālo identitāti.

J. Kokote katrā ziņā uzskata, ka nav šaubu par to, ka apstrīdētais aizliegums ir **piemērots**, lai sasniegtu G4S leģitīmo mērķi panākt reliģisko un uzskatu neitralitāti. Aizliegums ir arī

¹ Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīva 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV 2000, L 303, 16. lpp.). Vienkāršības labad turpmāk runa būs tikai par “diskrimināciju reliģijas dēļ”.

² Šāds noteikums ir faktiski piemērots, lai īpašā veidā radītu nelabvēlīgāku situāciju personām, kuras atbalsta konkrētas reliģijas, vai personām ar konkrētiem uzskatiem – šajā gadījumā islāmticīgām darba ņēmējām.

³ Kā īsta, izšķirīga un leģitīma prasība attiecībā uz profesiju direktīvas 4. panta 1. punkta izpratnē.

⁴ Aplūkojamā neitralitātes politika nepārsniedz uzņēmuma novērtējuma brīvības robežas. G4S gadījumā tā tiešām ir nepieciešama, pie tam ne tikai klientu daudzveidības dēļ, bet arī G4S personāla šajā ziņā veikto darbību īpašās būtības dēļ. Tām raksturīgs pastāvīgs kontakts klātienē ar citām personām, un tās ietekmē paša G4S tēlu, kā arī jo īpaši tā klientu attiecīgo tēlu sabiedrības acīs.

nepieciešams šīs uzņēmuma politikas īstenošanai. Tiesvedībā Tiesā netika izvirzītas mazāk ierobežojošas, taču tikpat piemērotas alternatīvas.

Visbeidzot attiecībā uz **samērīgumu šaurākā nozīmē** J. Kokote uzskata, ka vairāki apstākļi norāda uz to, ka šajā gadījumā apstrīdētais aizliegums nenodara pārmērīgu kaitējumu attiecīgo darba ņēmēju likumīgajām interesēm un tādējādi ir uzskatāms par samērīgu.

Reliģija daudziem cilvēkiem veido svarīgu personīgās identitātes daļu, un reliģijas brīvība ir viens no demokrātiskas sabiedrības pamatiem.

Darba ņēmējs nevar “nodot garderobē” savu dzimumu, ādas krāsu, etnisko izcelsmi, seksuālo orientāciju, vecumu vai invaliditāti, bet, līdzko viņš ierodas sava darba devēja telpās, no viņa attiecībā uz viņa ticības brīvības izmantošanu darba vietā var tikt prasīta zināma atturēšanās neatkarīgi no tā, vai runa ir par reliģiskām darbībām, reliģiski motivētu uzvedību vai – kā šajā gadījumā – tā apgērbi. Atturēšanās pakāpe, kas var tikt prasīta no darba ņēmēja, ir atkarīga no visu attiecīgā konkrētā gadījuma būtisko apstākļu visaptveroša vērtējuma.

ATGĀDINĀJUMS: Ģenerāladvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerāladvokātu pienākumos ietilpst, ievērojot pilnīgu neatkarību, piedāvāt Tiesai juridiskus risinājumus viņiem nozīmētās lietās. Tiesas tiesneši šobrīd uzsāk apspriest šo lietu, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts prāvas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns secinājumu teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā to sniegšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Secinājumu nolasīšanas attēli ir pieejami no “[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106